

QUEST
FOR
ENGLISH

CZASOWNIKI DWUWYRAZOWE

Z pewnością spotkałaś/ spotkałeś się z czasownikami, które składają się z dwóch lub nawet trzech części, takich jak **get up** wstawać, **look for** szukać czy **put up with** tolerować. Wszystkie te części mają swoje nazwy i są bardzo rzetelnie opisane, jednak nam się to tutaj na nic nie przyda, ponieważ nazwy czynności chociaż są utworzone od tego samego czasownika często mają dość odmienne znaczenia, bo nazwą czynności „rządzi” całkowicie „małe słówko”.

Wyobraź sobie, że znasz tylko słowo *pisać* **write** (w swoim ojczystym języku), zaś nie znasz słów *przepisać* ≈ **write up**, *odpisać* **write back**, *napisać* **write down**, *wypisać* **write out**, *podpisać* **write one's name on**. Czasowniki frazowe w języku angielskim czynią ten język bardziej elastycznym i precyzyjnym. Można je w uproszczeniu nazwać **złożeniami**: łączymy ze sobą słowa i uzyskujemy nowe znaczenie, np. **call** dzwonić, **call back** oddzwonić.

Kluczowy w rozumieniu słów jest kontekst zdania. Weźmy np. czasownik frazowy **take off**, który ma kilka znaczeń. W każdym z następujących zdań inne:

The plane took off from JFK. *Samolot wystartował z lotniska JFK.*

Jane took her shoes off. *Jane zdjęła buty.*

Ben's business is taking off. *Interes Bena zaczyna odnosić sukcesy.*

Billy was punished for taking his teacher off. *Billy został ukarany za przedrzeźnianie nauczyciela.*

Przyjrzyjmy się czasownikowi **look**, jego tłumaczenie to *wyglądać, patrzeć, spoglądać*, ale w połączeniu z innym słówkiem może zmienić całkowicie swoje znaczenie:

He is LOOKING AT her. – *PATRZY na nią.*

He is LOOKING FOR her. – *SZUKA jej.*

He is LOOKING AFTER her. – *OPIEKUJE SIĘ nią.*

Praktycznie jest więc uczyć się tych wyrażenia osobno i kojarzyć raczej z sytuacją niż łączyć na siłę z podstawową nazwą czynności – chociaż czasem pewne prawidłowości można zaobserwować.

She looks down upon him. – *Patrzy na nią z góry.*

He looked back in anger. – *Obejrzał się za siebie z gniewem.*

He looks up to his grandfather. – *Podziwia swego dziadka.*

Jeszcze trudniej jest chyba rozpoznać podstawowe znaczenie słowa **TAKE** – *brać, wziąć*, w rozmaitych interesujących połączeniach w jakie wchodzi:

He took off his jacket. – *Zdjął marynarkę.*

They took down the decorations. – *Ściągnęli dekorację.*

Take out the garbage. – *Wynieś śmieci.*

Why don't you take her out for a walk? – *Czemu jej nie wyprowadzisz na spacer?*

You have to take in those pants; they're too large. – Musisz zwęzić te spodnie. Są za duże.

The plane took off smoothly. – Samolot wystartował gładko.

Take this sharp knife away from the kid. – Zabierz dziecku ten ostry nóż.

I don't want to take it back from him. – Nie chcę mu tego odbierać.

Why did he take on so many duties? – Dlaczego on przyjął (na siebie) tyle obowiązków?

Podobnie jest ze słowem **PUT** – kłaść, położyć

Don't put on that old sweater. – Nie wkładaj na siebie tego starego swetra.

Put down his new address. – Zapisz jego nowy adres.

Put up your hands. – Podnieś ręce do góry.

Let's put off the party. – Odłóżmy to przyjęcie.

Let's finish and put away our tools. – Skończmy i odłóżmy narzędzia.

The firefighters managed to put the fire out. – Strażacy zdołali ugasić ogień.

Słowo **GET** szczególnie chętnie wchodzi w połączenia, w których jego podstawowe znaczenie *dostać, otrzymać* najczęściej całkowicie się zatracza.

He won't get away with that. – To mu nie ujdzie.

He got up too late. – Wstać za późno.

She hasn't gotten over the cold yet. – Jeszcze nie przezwyciężyła grypy.

I have to get my money back. – Muszą odzyskać pieniądze.

I'm sure she will get ahead soon. – Jestem pewny, że jej się powiedzie.

His son is getting along quite well. – Jego syn radzi sobie zupełnie dobrze.

We are getting off at the next stop. – Wsiadamy na następnym przystanku.

We'd better get out of here. – Lepiej wийmy stąd.

We have to get up very early. – Musimy wstać bardzo wcześnie.

Inne słowa także tworzą połączenia z małymi słówkami, w których zachowują w większym lub w minimalnym stopniu swoje oryginalne znaczenie.

Na przykład **TRY** (próbować):

Try on your new shoes. – Przymierz swoje nowe buty.

Why don't you try out the new camera? – Dlaczego nie wypróbujesz nowej kamery?

Amerykańska angielszczyzna jest szczególnie bogata w dwuczęściowe czasowniki, więc wzbogacaj ich zasób na każdym kroku. Spotkawszy nowe połączenie – **LOOK it UP the dictionary and WRITE it DOWN in your notebook.** – czyli: *Sprawdź je w słowniku i zapisz w notesie.*

A jeszcze lepiej – powtórz je parę razy głośno i użyj przy najbliższej okazji!

SPRÓBUJ SAM:

Powiedz po angielsku używając różnych połączeń w jakie wchodzi słowa:

LOOK, PUT, TAKE, TRY, TURN:

1. Włóż ten piękny naszyjnik.
2. Zapisz tę ważną informację.
3. Ręce do góry. Jesteś aresztowany.
4. Odłóż to spotkanie. Możemy się spotkać w następnym tygodniu.
5. Posprzątaj zabawki zanim pójdziesz spać, Jimmy.
6. Wszyscy patrzyli na nią.
7. Wszyscy szukali jej.
8. Kiedy była chora, wszyscy się nią opiekowali.
9. Kto podkręci kuchenkę? Zupa się wygotowała.
10. Kto wyłączył piekarnik? Ciasto nie jest jeszcze upieczone.
11. Czemu nie przymierzysz nowej marynarki?
12. Czemu nie wypróbujesz nowej wódki?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____